

Ministerstvo dopravy

Konference Strategie rozvoje českých železnic

Univerzita
Pardubice
Dopravní fakulta
Jana Pernera

ŽelStrat 2017

Správa železniční dopravní cesty

Právní prostředí pro železniční dopravu v České republice

Novela zákona o dráhách

Zákon o Úřadu pro přístup k dopravní infrastruktuře

číslo 28
září 2017

SBÍRKA ZÁKONŮ ČESKÁ REPUBLIKA

Částka 28

Rozeslána dne 17. března 2017

Cena Kč 66,-

O B S A H:

76. Vyhláška o obsahu a rozsahu služeb poskytovaných dopravci provozovatelem dráhy a provozovatelem zařízení služeb
77. Vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 376/2006 Sb., o systému bezpečnosti provozování dráhy a drážní dopravy a postupech při vzniku mimořádných událostí na dráhách, ve znění pozdějších předpisů
78. Vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 173/1995 Sb., kterou se vydává dopravní řád drah, ve znění pozdějších předpisů
79. Vyhláška o stanovení struktury a formátu oznámení podle zákona o sřetu zájmů

transpozice **směrnice 2012/34/EU**
ze dne 21. listopadu 2012 **o vytvoření jednotného**
evropského železničního prostoru do českého právního
řádu

formální upozornění ze strany Evropské komise ve věci nedostatečné
transpozice **směrnice 2004/49/ES** ze dne 29. dubna 2004
o bezpečnosti železnic Společenství do českého právního řádu

Stěžejní tematické okruhy směrnice 2012/34/EU:

- oddělení funkcí provozovatele dráhy od provozovatele drážní dopravy
- nastavení pravidel v oblasti zpoplatnění, financování a přístupu na železniční infrastrukturu
- zařízení služeb
- úprava postavení regulačního subjektu
- dílčí oblasti, např. udělování licencí

Legislativní promítnutí směrnice 2012/34/EU do zákonné právní úpravy

- Zákon č. 319/2016 Sb.**, kterým se mění zákon č. 266/1994 Sb., o dráhách, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

- Zákon č. 320/2016 Sb.** o Úřadu pro přístup k dopravní infrastruktuře

- Zákon č. 129/2016 Sb.**, kterým se mění zákon č. 104/2000 Sb., o Státním fondu dopravní infrastruktury, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 319/2016 Sb. – novela zákona o dráhách

Kategorizace drah (§ 3)

- zavedeny nové kategorie železničních drah
 - **dráha místní**

dráha místní, jíž je dráha místního významu oddělená od celostátní nebo regionální dráhy; dráha je oddělená, umožňuje-li přesun drážního vozidla na jinou dráhu jen s použitím zvláštního technického zařízení nebo slouží-li výhradně provozování neveřejné osobní drážní dopravy, osobní drážní dopravy pro potřeby cestovního ruchu nebo provozované historickými vlaky

- **dráha zkušební**

zkušební dráha, jíž je dráha, která slouží zejména k provádění zkušebního provozu drážních vozidel nebo zkoušek pro schválení typu nebo změny typu drážních vozidel a drážní infrastruktury

Zákon č. 319/2016 Sb. – novela zákona o dráhách

Kategorizace drah (§ 22a)

- **Zásadní změny v právní úpravě vleček**
 - **vlečka veřejně přístupná**
 - **vlečka veřejně nepřístupná**

Zákon č. 319/2016 Sb. – novela zákona o dráhách

Omezení provozování dráhy (§ 23b a § 23c)

□ § 23c odst. 1 a 2

- (1) Návrh plánu omezení provozování dráhy nebo její části **schvaluje** po jeho projednání **Úřad** na žádost provozovatele dráhy. K žádosti provozovatel dráhy přiloží návrh plánu omezení provozování dráhy nebo její části, dohody s jednotlivými dopravci, byly-li uzavřeny.
- (2) Úřad návrh plánu omezení provozování dráhy nebo její části **schválí**, jsou-li splněny požadavky podle § 23b.

Zákon č. 319/2016 Sb. – novela zákona o dráhách

Stavba dráhy (§ 5)

- Stavba dráhy **není** součástí pozemku
- Stavba dráhy celostátní, regionální, tramvajové, trolejbusové a dráhy speciální **je veřejně prospěšná**

Zákon č. 319/2016 Sb. – novela zákona o dráhách

Zařízení služeb (§ 23d až § 23g)

- ❑ zcela nová oblast – zákonu o dráhách doposud neznámá
- ❑ cílem je nastavit základní rámec pro zajištění přístupu ke službám souvisejícím s provozováním drážní dopravy
- ❑ povinnost vlastníka zařízení služeb umožnit přístup k tomuto zařízení nediskriminačním způsobem za cenu sjednanou podle cenových předpisů
- ❑ železniční stanice
- ❑ odstavné koleje
- ❑ čerpací stanice
- ❑ jiná technická zařízení

Zákon č. 319/2016 Sb. – novela zákona o dráhách

- Prohlášení o dráze (§ 33)
- Základní zásady přidělování kapacity dráhy (§ 34)
- Přidělování kapacity dráhy při zpracování jízdního řádu a jeho změny (§ 34a)
- Přidělování kapacity dráhy po nabytí platnosti jízdního řádu (§ 34b)
- Rámcová dohoda (§ 34c)
- Posuzování přeshraniční osobní drážní dopravy a hospodářské vyváženosti (§ 34d - § 34g)

Zákon č. 319/2016 Sb. – novela zákona o dráhách

Povinnosti dopravce provozujícího veřejnou drážní dopravu (§ 36)

- ❑ Nové odstavce 2 až 4 upravující kompenzační mechanismus v souvislosti se zabezpečováním náhradní dopravy za přerušenu veřejnou osobní drážní dopravu z důvodu plánovaného omezení provozování dráhy

Zákon č. 319/2016 Sb. – novela zákona o dráhách

Odborná způsobilost zaměstnanců zajišťujících provozování dráhy a drážní dopravy (§ 46s)

vloženo poslaneckým pozměňovacím návrhem

§ 46s odst. 2

Podmínky pro dosažení a udržování odborné způsobilosti zaměstnanců zajišťujících obsluhu, údržbu, opravy a kontrolu dráhy nebo drážních vozidel a určení okruhu těchto osob, které vykonávají pracovní činnosti zajišťující bezpečné a plynulé provozování dráhy a drážní dopravy, stanovuje provozovatel dráhy a dopravce ve vnitřním předpisu o odborné způsobilosti a znalosti osob zajišťujících provozování dráhy nebo drážní dopravy. Předpis stanoví způsob získání odborné způsobilosti, tj. průběh přípravy k odborné zkoušce a průběh vlastní zkoušky, i systém pravidelného školení, a to podle pracovních činností.

Zákon č. 319/2016 Sb. – novela zákona o drahách

Určená technická zařízení (§ 47)

Technická zařízení tlaková, plynová, elektrická, zdvihací, dopravní, pro ochranu před účinky atmosférické a statické elektřiny a pro ochranu před negativními účinky zpětných trakčních proudů, která slouží k zabezpečení provozování dráhy nebo drážní dopravy anebo lyžařských **nebo vodních vleků**, jsou určenými technickými zařízeními, která podléhají dozoru podle tohoto zákona.

Zákon č. 319/2016 Sb. – novela zákona o dráhách

Mimořádné události a jejich šetření

- ❑ **Drážní inspekce => komplexní přepracování úpravy** (§ 53b až § 53e)
- ❑ terminologie mimořádných událostí – (zá)**vážná** nehoda, incident
- ❑ **pozbytí pravomoci** vykonávat státní dozor

Zákon č. 319/2016 Sb. – novela zákona o dráhách

Kácení dřevin

- § 56 nový odstavec 2

Drážní správní úřad vydává závazné stanovisko v řízení o pozastavení, omezení nebo zákazu kácení dřevin podle zákona o ochraně přírody a krajiny, jde-li o kácení dřevin za účelem zajištění provozuschopnosti železniční dráhy nebo zajištění plynulé a bezpečné drážní dopravy na této dráze. Pokud by pozastavením, omezením nebo zákazem kácení došlo k ohrožení tohoto účelu, vydá drážní správní úřad nesouhlasné závazné stanovisko.

- doprovodná změna zákon o ochraně přírody a krajiny

Zákon č. 320/2016 Sb. o Úřadu pro přístup k dopravní infrastruktuře

Regulační subjekt

- ❑ zřízení nezávislého regulátora pro oblast železniční dopravy jako samostatného nezávislého ústředního orgánu státní správy – **Úřad pro přístup k dopravní infrastruktuře**

Působnost Úřadu pro přístup k dopravní infrastruktuře

- ❑ v oblasti řešení sporů ve věcech přístupu na dopravní cestu (**přezkum Prohlášení o dráze**)
- ❑ cenová kontrola v oblasti užívání a přístupu k drážní infrastruktuře
- ❑ řešení sporů ohledně (odepření) přístupu k zařízením služeb
- ❑ rozhodování ve věcech **ohrožení hospodářské vyváženosti**

Aktuální evropská legislativa

„IV. železniční balíček“

- ❑ soubor právních předpisů – směrnice, nařízení
- ❑ cílem je liberalizace vnitrostátní osobní železniční dopravy

Technický pilíř

(směrnice o interoperabilitě, směrnice o bezpečnosti, nařízení o Evropské železniční agentuře) – transpoziční lhůta červen 2020

Tržní (politický) pilíř

(revize směrnice o vytvoření jednotného evropského železničního prostoru, nařízení o veřejných službách v přepravě cestujících) – transpoziční lhůta prosinec 2018

❑ Implementace/adaptace

- **vnitrostátní úroveň** – novelizace zákona o dráhách
- **unijní úroveň** – prováděcí právní akty

Děkuji za Vaši pozornost

Zbyněk Gřešek

Odbor drážní a vodní dopravy

zbynek.gresek@mdcr.cz | + 420 225 131 626